Welkomswoord Voorzitter VBWTN Jennemieke Kleijwegt

Beste gasten,

Welkom bij het jaarcongres van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland. We hebben vandaag, in samenwerking met onze sponsors, weer een prachtig programma. In het plenaire deel vanochtend gaan we iets vertellen over de benchmark legestool die we als vereniging hebben laten ontwikkelen en die best wel schokkende resultaten laat zien. Ook presenteren we ons nieuwe logo en de nieuwe huisstijl.

Uiteraard hebben we weer interessante sprekers: Jan van Beuningen, directeur Bouw en Energie bij het ministerie van VRO. En Richard de Hoop, die ons aan de hand van muziek als metafoor gaat meenemen in de wereld van verandering en effectieve samenwerking. In de middag zijn er weer vele informatieve workshops en meer dan genoeg momenten om te ontmoeten en netwerken.

Dit jaar is het thema “Samenwerken is versterken”.

Gezien de nieuwste ontwikkelingen bij de Wet kwaliteitsborging vond ik dat best wel even moeilijk. We zijn als vereniging immers al jaren kritisch op de manier waarop de toezichtkolom is ingericht onder de Wkb. Onlangs is een deel van onze zorgen helaas ook werkelijkheid geworden, toen een kwaliteitsborger werd geschorst en deze schorsing even later weer werd ingetrokken door de rechter in een kort geding. Beide stappen hebben meer dan de helft van de gemeenten, alle betrokken eigenaren en een heleboel borgers een hoop werk en onzekerheid opgeleverd, waar voorlopig nog geen einde aan komt. Het wachten is nu op de uitkomst van de komende bodemprocedure.

En hier durf ik ook wel te zeggen dat het o zo belangrijke vertrouwen dat deze wet nodig heeft best wel een flinke deuk heeft opgelopen. Want eigenlijk zou het twee en een half jaar na invoering zo moeten zijn dat wij als gemeenten zonder zorgen deze meldingsplichtige bouw zouden moeten kunnen overlaten aan het stelsel. De gemeenten hebben overigens wel laten zien dat we nog steeds in staat zijn de klappen op te vangen als dat nodig is. Als vereniging hebben we steeds gewaarschuwd voor deze en andere weeffouten in het stelsel. Dat blijven we ook doen, net zolang totdat er een goed werkende praktijk model is, die voldoet aan de oorspronkelijke ambitie: betere bouwkwaliteit voor een aanvaardbare prijs.

Over die ambitie zijn we het allemaal nog steeds eens. En dat laat ook zien wat de moeilijkheid is in samenwerken, denk ik. Het is niet dat er onvoldoende uitdagingen liggen. En we zijn het ook allemaal wel eens over de doelen: voldoende woningen, een goede kwaliteit van de bebouwde omgeving, veilig en duurzaam bouwen, etc. Maar jammer genoeg zijn we het niet altijd eens over de manier waarop je dat kunt bereiken. En soms raakt het doel dan te ver uit beeld.

Het helpt niet dat we daarbij steeds worden afgeleid door aanhoudende systeemveranderingen. Binnen 15 jaar is de Wabo ingevoerd, de Omgevingswet, de Wkb, is het VTH-stelsel opgezet en herzien, zijn regels aangescherpt en juist weer geschrapt, zijn taken verlegd van overheid naar markt, van Rijk naar gemeenten en naar regio’s, de beweging houdt maar niet op. Het fragmenteert ons domein en zet ons als uitvoering:

gemeenten, uitvoeringsdiensten, borgers, in een concurrerende positie met elkaar. Dat belemmert samenwerken voor het beste resultaat.

Ik sprak ooit een Deense, tijdens een grote stelselwijziging in het sociale domein. Ze zei: “jullie Nederlanders hebben een prachtig welvaartssysteem, maar je blijft het maar steeds afbreken om het te verbeteren. Vergeet niet; als je te vaak stukken afbreekt van koraal sterft het geheel af.” Ik wil dan ook graag pleiten voor geleidelijke verbetering van ons domein, aangestuurd door ervaring vanuit de praktijk.

Ik heb het immers al vaker gezegd: de bouwwereld is niet zo groot, onze expertise is schaars en kostbaar. Grote thema’s vragen dat we er samen de schouders onder zetten. Thema’s als het tegengaan van uitbuiting in een krappe woningmarkt, de kwaliteit van de bestaande bouw, met funderings- en ouderdomsproblematiek van gebouwen, bouwversnelling met daarbij klimaat- en stikstofproblematiek, duurzaam en klimaatbestendig bouwen, noem maar op. Is AI en digitalisering vriend of vijand, gebruiken we het voldoende en zijn we er weerbaar genoeg voor? We hebben elkaar nodig en we moeten ons niet in concurrerende posities laten dringen.

We hebben als vereniging al laten zien dat we de samenwerking opzoeken: met de VNG als het gaat om onderzoek naar de financiële toekomst van het legesstelsel, met VKB in de recente crisisaanpak op de Wkb, met verschillende partners bij het opzetten van een kwaliteitsnorm voor opleidingen in ons vakgebied en met VRO als het gaat om bv. duurzaamheid en funderingsproblematiek.

Maar samenwerken is ook samenwerken op de eigen werkvloer. Het echt goed inwerken van een nieuwe collega en het samen binnen je eigen team het oppakken van uitdagingen. En dat wordt een steeds moeilijkere opgave in een tijd waarin thuiswerken en flexplekken belangrijker lijken dan het samen oppakken van een klus. En juist daar is zo veel winst en efficiëntie te behalen. Zo horen we pas in het nieuws dat bijvoorbeeld de medewerkers van Booking.com 2 dagen op kantoor al te veel vinden. Maar hoe kun je dan samenwerken. Lees hierover ook het voorwoord in het congresmagazine.

Ik wens ons, maar vooral ook de BV Nederland, toe dat we nog veel meer de samenwerking opzoeken en dat we daar met zijn allen een groot succes van maken. En ik hoop dat jullie je vandaag laten daarvoor laten inspireren!